

POSTANOWIENIE

Dnia 18 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński

w sprawie **M. P.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 18 września 2025 r.

wniosku obrońcy skazanego

w przedmiocie wyłączenia sędziego Sądu Najwyższego Ryszarda Witkowskiego od rozpoznania wniosków z dnia 4 marca 2025 r. o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Pawła Kołodziejskiego od rozpoznania sprawy IV K 288/24 oraz wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Adama Rocha od rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Pawła Kołodziejskiego od rozpoznania sprawy IV K 288/24,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

pozostawić wniosek bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

We wniosku z dnia 5 czerwca 2025 r. obrońca skazanego domagała się wyłączenia sędziego Sądu Najwyższego Ryszarda Witkowskiego od rozpoznania wniosku z dnia 4 marca 2025 r. o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Pawła Kołodziejskiego od rozpoznania sprawy IV K 288/24 oraz wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Adama Rocha od rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Pawła Kołodziejskiego od rozpoznania sprawy IV K 288/24.

Jako uzasadnienie przedstawionego stanowiska obrońca podniosła fakt powołania sędziego Ryszarda Witkowskiego do orzekania w Sądzie Najwyższym z rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Wskazała, że z tej przyczyny zachodzi ryzyko nieprawidłowej obsady sądu uzasadniające zastosowanie wyłączenie sędziego. Nadto, z uwagi na fakt, że w sprawie IV KK 288/24 koniecznym będzie rozważenie prawidłowości obsady sądu, rozstrzygnięcie o tym przez Sąd Najwyższy, w którego składzie miałby zasiadać sędzia powołany w podobnych okolicznościach mogłoby wywoływać wątpliwości co do bezstronności sędziego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W pierwszej kolejności wypada zauważyć, że wniosek o wyłączenie sędziego Pawła Kołodziejskiego w chwili złożenia de facto powtórnego wniosku w tym przedmiocie w dniu 6 marca 2025 r. (k. 128) został już przez sędziego Adama Rocha rozpoznany (postanowienie z dnia 21 lutego 2025 r. – k 118), zaś terminy określone w rozdziale 2 Kodeksu postępowania karnego, których przywrócenia obrona się domaga, co do zasady mają charakter prekluzyjny. Aktualnie zatem możliwe byłoby co najwyżej orzekanie w przedmiocie wyłączenia sędziego Sądu Najwyższego Pawła Kołodziejskiego, po uprzednim zweryfikowaniu, rzecz jasna, warunków formalnych (art. 41a k.p.k.).

Kluczowym powodem braku podstaw do merytorycznego rozpoznania wniosku był jednak fakt, że z treści powołanego przez obrońcę art. 41 § 1 k.p.k. wynika, że sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności w danej sprawie. W nawiązaniu zaś do zasadniczej argumentacji odnoszącej się do kontestowania statusu sędziego Ryszarda Witkowskiego zwrócić należało uwagę na charakter innej regulacji. Chodzi mianowicie o art. 29 § 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, w którym ustawodawca dopuścił możliwość badania spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wymogów

niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i postępowania po powołaniu, jeżeli w okolicznościach danej sprawy mogłoby to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy. Jest to zatem postępowanie w zakresie badania spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności, którego zakres przedmiotowy jest węższy od przewidzianego w art. 41 § 1 k.p.k. Limitują go wskazane w przepisie kryteria, a więc między innymi te, o których mowa we wniosku, odnoszące się do okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego. Zgodzić się trzeba z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy między innymi w postanowieniach z dnia 14 października 2022 r., sygn. KRI 22/22 czy z dnia 28 października 2022 r., sygn. II KK 375/22, że porównanie obu powyższych regulacji prowadzi do wniosku, że art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym stanowi *lex specialis* względem art. 41 § 1 k.p.k. Wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 marca 2020 r., sygn. P 22/19, orzeczono, że art. 41 § 1 w zw. z art. 42 § 1 k.p.k., stosowany odpowiednio na podstawie art. 741 pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zakresie, w jakim dopuszcza rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego z powodu wadliwości powołania sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, w skład której wchodzi sędziowie wybrani na podstawie art. 9a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U.2019.84) jest niezgodny z art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W konsekwencji powyższego zastosowanie art. 41 § 1 k.p.k. w sytuacji, w której z treści wniosku o wyłączenie sędziego wynika, że dotyczy on okoliczności przewidzianych w art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym jest niedopuszczalne. Jest to kwestia, co do której nie można przyjąć za alternatywny trybu procedowania w przedmiocie wyłączenia sędziego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. Zmierzałoby to bowiem do obejścia zawartego w art. 29 § 4 ustawy o Sądzie Najwyższym bezwzględnego zakazu, który nie dopuszcza możliwości podważenia orzeczenia wydanego z udziałem sędziego Sądu Najwyższego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności wyłącznie z powodu okoliczności towarzyszących powołaniu tego sędziego.

Z tych względów wniosek obrońcy należało pozostawić bez rozpoznania.

[J.J.]

[a.ł]